

Euroopa Ülemkogu

Brüssel, 24. oktoober 2014

EUCO 169/14

**CO EUR 13
CONCL 5**

SAATEMÄRKUSED

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Teema: Euroopa Ülemkogu (23.–24. oktoober 2014)
– Järeldused

Delegatsioonidele edastatakse Euroopa Ülemkogu poolt eespool nimetatud kohtumisel vastu võetud järeldused.

I. KLIIMA- JA ENERGIAPOLIITIKA RAAMISTIK 2030

1. Selleks et täita kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist, taastuenergiat ja energiatõhusust käsitlevad ELi eesmärgid, mis tuleb täielikult saavutada 2020. aastaks, on tehtud märkimisväärsed edusamme. Lähtudes 2014. aasta märtsis toimunud Euroopa Ülemkogu järeldustes sõnastatud põhimõtetest, leppis Euroopa Ülemkogu täna kokku Euroopa Liidu kliima- ja energiapoliitika raamistikus 2030. Sellest tulenevalt esitab EL oma panuse hiljemalt 2015. aasta esimese kvartali lõpuks kooskõlas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste poolt Varssavis ülemaailmse kliimakokkuleppe sõlmimiseks kokku lepitud ajakavaga. Euroopa Ülemkogu kutsub kõiki riike üles tegema juba aegsasti enne Pariisis toimuvat konventsiooniosaliste konverentsi 21. istungjärgu ambitsioonikaid ettepanekuid eesmärkide ja poliitika kohta. Ülemkogu pöördub selle küsimuse juurde tagasi pärast Pariisi konverentsi. Euroopa Ülemkogu vaatab kõik raamistiku elemendid regulaarselt läbi ja jätkab vastavalt vajadusele strateegiliste suuniste andmist, eelkõige mis puudutab konsensust HKSi, HKSi mittekuuluvate sektorite, omavaheliste ühenduste ja energiatõhususe osas. Komisjon jätkab regulaarset dialoogi sidusrühmadega.

Kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärk

2. Euroopa Ülemkogu kinnitas ELi siduva eesmärgi vähendada liidus 2030. aastaks kasvuhoonegaaside heiteid 1990. aastaga võrreldes vähemalt 40%. See eeldab järgmist:
 - 2.1 EL täidab selle eesmärgi kollektiivselt võimalikult kulutasuval moel, kusjuures heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) kuuluvates ja mittekuuluvates sektorites vähendatakse heitkoguseid 2030. aastaks vastavalt 43% ja 30% võrreldes 2005. aastaga;
 - 2.2 nendes jõupingutustes osalevad kõik liikmesriigid, tuginedes tasakaalustatud õiglus- ja solidaarsuskaalutlustele;

ELi HKS

- 2.3 selle eesmärgi saavutamise peamine Euroopa vahend on hästi toimiv ja reformitud heitkogustega kauplemise süsteem (HKS) koos instrumendiga turu stabiliseerimiseks kooskõlas komisjoni ettepanekuga; heitkoguste ülemmäära iga-aastane vähendamiskoeffitsient on alates 2021. aastast 1,74% asemel 2,2%;
- 2.4 saastekvootide tasuta eraldamine ei lõpe; olemasolevate meetmetega jätkatakse ka pärast 2020. aastat, et hoida ära kliimapoliitikast tingitud süsinikdioksiidi lekke ohtu, seni kuni muud tähtsamad majandusriigid ei ole kohustunud tegema võrreldavaid jõupingutusi, eesmärgiga pakkuda sobiva tasemega toetust rahvusvahelise konkurentsivõime kaotuse ohtu sattunud sektoritele. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalusel vaadatakse regulaarselt läbi kooskõlas tehnoloogia arenguga vastavates tööstussektorites. Arvesse võetakse nii otseseid kui ka kaudseid CO₂-ga seotud kulusid kooskõlas ELi riigiabi eeskirjadega, et tagada võrdsed tingimused. Rahvusvahelise konkurentsivõime säilitamiseks ei tohiks nende sektorite kõige tõhusamad käitised kanda põhjendamatuid süsinikdioksiidiga seotud kulusid, mis viivad süsinikdioksiidi lekkeni. Edaspidi tagab kvootide eraldamine parema vastavuse eri sektorite muutuvatele tootmistasemetele. Samal ajal säilitatakse tööstuse jaoks täielikult innovatsioonistiimulid ning ei suurendata halduskeerukust. Arvesse võetakse taskukohaste energiahindade tagamise ja juhusliku kasumi vältimise kaalutlust;
- 2.5 sellega seoses võivad need liikmesriigid, kelle SKP inimese kohta jääb alla 60% ELi keskmisest, otsustada jätkata saastekvootide tasuta eraldamist energiasektorile kuni aastani 2030. Pärast 2020. aastat tasuta välja jagatavate saastekvootide maksimumkogus ei tohiks ületada 40% seda võimalust kasutavatele liikmesriikidele punkti 2.9 alusel enampakkumiseks eraldatud saastekvootidest. Praeguseid võimalusi, sealhulgas läbipaistvust, tuleks parandada, et tagada rahaliste vahendite kasutamine energiasektori moderniseerimiseks mõeldud reaalinvesteeringute soodustamiseks, vältides samas moonutusi energia siseturul;

- 2.6 uuendatakse olemasolevat NER300 rahastamisprogrammi, sealhulgas CO₂ kogumise ja säilitamise ning taastuvate energiaallikate jaoks, laiendades selle kasutusala vähese CO₂-heite suunalisele innovatsioonile tööstussektoris, ning algset ettenähtud kogust suurendatakse 400 miljoni saastekvoodini (NER400). Toetuskõlblikud on kõikides liikmesriikides kavandatud investeerimisprojektid, sealhulgas väiksemahulised projektid;
- 2.7 luuakse uus ELi HKSi saastekvootide reserv suurusega 2%, et rahuldada eriti suuri lisainvesteeringute vajadusi madala sissetulekuga liikmesriikides (SKP elaniku kohta¹ väiksem kui 60% ELi keskmisest). Sellel reservil on järgmised omadused:
- reservist saadud tulu kasutatakse nende liikmesriikide energiatõhususe parandamiseks ja nende energiasüsteemide moderniseerimiseks, et pakkuda nende riikide kodanikele puhtamat, kindlamat ja taskukohasemat energiat;
 - rahaliste vahendite kasutamine on täiesti läbipaistev;
 - reservist saadud saastekvoodid pannakse enampakkumisele samadel põhimõtetel ja samas korras nagu teistegi saastekvootide puhul;
 - reservi kasutatakse rahastu loomiseks, mida haldavad kasu saavad liikmesriigid ning millesse on projektide valimisel kaasatud EIP. Väikesemahuliste projektide jaoks tagatakse lihtsustatud kord. Kuni 31. detsembrini 2030 toimub rahaliste vahendite jaotamine tõendatud heitkoguste 50% osakaalu ja SKP kriteeriumide 50% osakaalu kombinatsiooni alusel, kuid projektide valimise alus vaadatakse läbi 2024. aasta lõpuks;
- 2.8 solidaarsusega, majanduskasvuga ja omavahelise ühendatusega seotud põhjustel jaotatakse 10% liikmesriikide poolt enampakkumisele pandavatest ELi HKSi saastekvootidest nende riikide vahel, kelle SKP elaniku kohta ei ületanud (2013. aastal) 90% ELi keskmisest;
- 2.9 saastekvootide ülejäänud osa jagatakse kõikide liikmesriikide vahel tõendatud heitkoguste alusel, ilma enampakkumisele pandavate saastekvootide osa vähendamata;

¹ Kõik viited 2013. aasta SKP-le eurodes, arvestatud turuhindades.

HKSi mittekuuluvad sektorid

- 2.10 metoodikat, mille põhjal seatakse riikides heitkoguste vähendamise eesmärgid HKSi mittekuuluvate sektorite jaoks, koos kõigi elementidega, mis on sätestatud 2020. aastaks jõupingutuste jagamist käsitlevas otsuses, kasutatakse edasi kuni 2030. aastani ning jõupingutuste jaotus põhineb suhtelisel SKP-l elaniku kohta. Kõik liikmesriigid annavad oma panuse ELi üldisesse heitkoguste vähendamisse 2030. aastaks, kusjuures eesmärgid võrreldes 2005. aastaga varieeruvad 0%st kuni -40%ni;
- 2.11 nende liikmesriikide eesmärgid, kelle SKP elaniku kohta on ELi keskmisest suurem, kohandatakse suhteliselt, et kajastada kulutasuvust õiglasel ja tasakaalustatud viisil;
- 2.12 olemasolevate paindlikkusinstrumentide kättesaadavust ja kasutamist HKSi mittekuuluvates sektorites parandatakse märkimisväärselt, et tagada ELi kollektiivsete jõupingutuste kulutasuvus ning ühe elaniku kohta arvestatud heitkoguste lähenemine 2030. aastaks. Liikmesriikide jaoks, kelle riiklikud vähendamiseesmärgid ületavad oluliselt nii ELi keskmist kui ka nende kulutasuval viisil heitkoguste vähendamise potentsiaali, ja liikmesriikide jaoks, kus 2013. aastal tööstuskäitistele saastekvootide tasuta eraldamist ei toimunud, luuakse eesmärkide saavutamiseks uus paindlikkus, kasutades HKSi saastekvootide piiratud, ühekordset vähendamist, mis otsustatakse enne 2020. aastat, säilitades samas prognoositavuse ja keskkonnavalase terviklikkuse;
- 2.13 on oluline vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid ja fossiilkütustest sõltumisega seotud ohtusid transpordisektoris. Euroopa Ülemkogu kutsus seetõttu komisjoni üles analüüsima edasi vahendeid ja meetmeid tervikliku ja tehnoloogiliselt neutraalse lähenemisviisi jaoks, mis on mõeldud transpordis heitkoguste vähendamise ja energiatõhususe edendamiseks, elektritranspordiks ning taastuvate energiaallikate kasutamiseks transpordis ka pärast 2020. aastat. Euroopa Ülemkogu kutsus üles võtma kiiresti vastu direktiivi, millega kehtestatakse arvutusmeetodid ja aruandlusnõuded vastavalt bensiini ja diislikütuse kvaliteeti käsitlevale Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 98/70/EÜ. Samuti tuleb ülemkogu meelde, et kehtivate õigusaktide alusel on liikmesriigil võimalik lisada HKSi raamistikku ka transpordisektor;

2.14 teadvustada tuleks väiksema leevenduspotentsiaaliga põllumajandus- ja maakasutussektori mitmesuguseid eesmärke ning samuti vajadust tagada kooskõla ELi toiduga kindlustatuse eesmärkide ja kliimamuutuste valdkonda kuuluvate eesmärkide vahel. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni üles uurima, millised oleksid parimad võimalused ergutada toiduainete tootmise püsivat intensiivistamist, optimeerides samas selle sektori panust kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisse ja nende sidumisse, sealhulgas metsastamise kaudu. Poliitika selle kohta, kuidas lisada 2030. aasta kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise raamistikku maakasutus, maakasutuse muutus ja metsandus, töötatakse välja niipea, kui tehnilised tingimused seda võimaldavad ja igal juhul enne 2020. aastat.

Taastuvad energiaallikad ja energiatõhusus

3. EL seab eesmärgiks, et 2030. aastal moodustab taastuvatest energiaallikatest toodetud energia vähemalt 27% ELis tarbitavast energiast. See eesmärk on ELi tasandil siduv. Selle täitmiseks võtavad liikmesriigid endale kohustused, mille puhul juhitudakse vajadusest jõuda ELi eesmärgini ühiselt, ilma et see takistaks liikmesriikidel seadmast endale ambitsioonikamaid riiklikke eesmärke ja neid toetamast, kooskõlas riigiabi suunistega, ning võttes arvesse nende energia siseturuga integreerituse astet. Üha suurenevas mahus vahelduva taastuenergia integreerimine eeldab paremini ühendatud energia siseturгу ja asjakohaseid varusüsteeme, mida tuleks vajaduse korral koordineerida piirkondlikul tasandil.

ELi tasandil seatakse soovituslik eesmärk parandada 2030. aastaks energiatõhusust vähemalt 27% võrreldes prognoositud tulevase energiatarbimisega, võttes aluseks kehtivad kriteeriumid. See eesmärk saavutatakse kulutasuval viisil ja selle puhul järgitakse täielikult põhimõtet, et HKS aitaks tulemuslikult kaasa üldiste kliimaeesmärkide saavutamisele. Selline kord vaadatakse läbi 2020. aastal, pidades silmas ELi tasandi eesmärki, milleks on 30%.

Komisjon esitab ettepaneku prioriteetsete sektorite kohta, kus on võimalik energiatõhusust oluliselt suurendada, ja selle küsimusega ELi tasandil tegelemise viiside kohta, ning EL ja liikmesriigid suunavad nendele sektoritele oma õigus- ja rahastamisalased jõupingutused.

Nimetatud eesmärgid saavutatakse, austades täiel määral liikmesriikide vabadust oma energiaallikate jaotuse kindlaksmääramisel. Eesmärke ei muudeta liikmesriikidele siduvateks eesmärkideks. Iga liikmesriik on vaba seadma endale kõrgemad riiklikud eesmärgid.

Täielikult toimiva ja ühendatud energia siseturu saavutamine

4. Euroopa Ülemkogu märkis, et täielikult toimiv ja ühendatud energia siseturg on ülimalt tähtis. Tuletades meelde 2014. aasta märtsi järeldusi energia siseturu väljakujundamise kohta, rõhutas Euroopa Ülemkogu, et selle eesmärgi kiirele saavutamisele tuleb suunata kõik jõupingutused. Samuti jääb pärast 2020. aastat prioriteetseks eesmärgiks liikmesriikide ning Euroopa gaasi- ja elektrivõrkude ebapiisavate energiaühenduste vältimine ning liikmesriikide sünkroonse toimimise tagamine Euroopa mandriosa võrkudes, nagu on ette nähtud Euroopa energiajulgeoleku strateegias. Sellega seoses otsustati, et:
- Euroopa Komisjon võtab liikmesriikide toetusel kiireloomulisi meetmeid, et saavutada praegune elektrisüsteemide vahelise ühenduse miinimumeesmärk 10% kiiremas korras ning mitte hiljem kui 2020. aastal vähemalt nende liikmesriikide puhul, kes ei ole veel saavutanud energia siseturuga integreerituse minimaalset taset, nimelt Balti riigid, Portugal ja Hispaania, ning liikmesriikide puhul, mis on nende jaoks peamised energia siseturule juurdepääsu punktid. Komisjon jälgib edusamme ja annab Euroopa Ülemkogule aru kõigist võimalikest rahastamisallikatest, sealhulgas ELi poolse rahastamise võimalustest, et tagada 10% eesmärgi täitmine. Selles valguses kutsub Euroopa Ülemkogu komisjoni üles tegema ettepanekuid, sealhulgas rahastamise kohta, mitmeaastase finantsraamistiku asjakohaste vahendite piires, kui see on asjakohane. Tuletades meelde Euroopa Ülemkogu märtsikuu ja juunikuu kohtumise järeldusi, milles rõhutatakse vajadust tagada kõikide liikmesriikide täielik osalemine energia siseturul, annab komisjon samuti Euroopa Ülemkogule regulaarselt aru, et saavutada 2030. aastaks 15% eesmärk, vastavalt komisjoni ettepanekule. Mõlemad eesmärgid saavutatakse ühishuviprojektide rakendamise teel;

- liikmesriigid ja komisjon hõlbustavad ühishuviprojektide, sealhulgas Euroopa energiapuudumise strateegias kindlaks määratud projektide rakendamist, millega ühendatakse eelkõige Balti riigid, Hispaania ja Portugal ülejäänud energia siseturuga, ning tagavad, et nimetatud projekte peetakse eriti tähtsaks ja et nende rakendamine viiakse lõpule 2020. aastaks. Erilist tähelepanu pööratakse ühtse turu äärepoolsematele ja/või vähem hästi ühendatud osadele, nagu Maltale, Küprosele ja Kreekale. Sellega seoses tervitab Euroopa Ülemkogu esimese sammuna põhivõrguettevõtjate hiljutist ühist strateegiat Pürenee poolsaare ühendamiseks elektrienergia siseturuga, sealhulgas konkreetseid võimsuse suurendamiseks ette nähtud projekte. Euroopa Ülemkogu kutsub üles strateegiat rakendama ning innustab põhivõrguettevõtjaid ja reguleerivaid asutusi lisama asjakohased projektid tulevastes kümneaastastes võrgu arengukavadesse;
- kui nende projektide rakendamisest ei piisa 10% eesmärgi täitmiseks, siis määratakse kindlaks uued projektid, mis lisatakse ühishuviprojektide loetelu eelseisva läbivaatamise käigus esmatähtsana kõnealusesse loetelusse ja rakendatakse kiiresti. Nende projektide jaoks tuleb teha kättesaadavaks ELi kaasrahastamine. Komisjoni kutsutakse üles esitama enne 2015. aasta märtsis toimuvat Euroopa Ülemkogu kohtumist teatis, milles kirjeldatakse parimat tegutsemissuunda eespool nimetatud eesmärgi tulemuslikuks saavutamiseks.

Energiajulgeolek

5. Tuletades meelde oma 2014. aasta juuni järeldusi, kinnitas Euroopa Ülemkogu täiendavad meetmed, mille abil vähendada ELi energiasõltuvust ja suurendada tema energiajulgeolekut, seda nii elektrienergia kui ka gaasi puhul. Selle eesmärgi saavutamisele aitab samuti kaasa mõõdukama energianõudluse suunas liikumine energiatõhususe suurendamise kaudu. Euroopa Ülemkogu võttis teadmiseks eesistujariigi aruande energiajulgeoleku kohta¹. Ülemkogu väljendas heameelt komisjoni aruande üle, milles käsitletakse viivitamatuid meetmeid, mille eesmärk on suurendada ELi suutlikkust tulla toime võimaliku suure tarnehäirega eeloleval talvel. Kõnealusel aruandes antakse täielik ülevaade Euroopa energiasüsteemi töökindlusest (nn valmisoleku analüüs). Sellega seoses väljendas Euroopa Ülemkogu heameelt kõikide liikmesriikide, oluliste energiaturu osaliste ning naaberriikide ja partnerite panuste üle. Euroopa Ülemkogu märkis samuti, et ELi energiajulgeolekut saab suurendada kohalike energiaallikate ning ohutu ja säästliku vähese CO₂-heitega tehnoloogia kasutamise teel.

Euroopa Ülemkogu leppis kokku järgmistes punktides:

- rakendatakse gaasisektori elutähtsad ühishuviprojektid, nagu põhja-lõuna gaasikoridor, lõunapoolne gaasikoridor ja uue gaasibörsi edendamine Lõuna-Euroopas, samuti olulised taristuprojektid, millega tugevdatakse Soome ja Balti riikide energiajulgeolekut, et tagada energia tarnijate ja tarnekanalite mitmekesisus ja turu toimimine;
- parandatakse eeskirju taasgaasistamise rajatiste ja gaasihoidlate paremaks kasutamiseks gaasisüsteemis, et hädaolukordadega paremini toime tulla;
- komisjoni kutsutakse üles suurendama oma toetust, et tagada elutähtsate ühishuviprojektide lõpuleviimiseks tehtavate jõupingutuste parem koordineerimine, ning töötama välja suunatud meetmeid (nagu tehnilised nõuanded või konkreetseid võrkudevahelisi ühendusi käsitlevate mitmepoolsete töökondade loomine asjaomaste liikmesriikidega), et lahendada kiiresti projektide rakendamisega seotud probleeme;

¹ 13788/14.

- liikmesriikide haldusmenetlusi ühtlustatakse vastavalt komisjoni suunistele ning kujundatakse välja poliitika, et käsitleda elutähtsa energiataristu kaitsmist, muu hulgas info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaga seotud ohtude eest;
- selleks et tugevdada ELi läbirääkimispositsioone energiateemalistel läbirääkimistel, kasutatakse täiel määral otsust liikmesriikide ja kolmandate riikide valitsuste vahelisi energiakokkuleppeid käsitleva teabevahetuse mehhanismi loomise kohta, eriti standardsätete ja komisjoni poolt läbirääkimistel antava abi osas;
- liikmesriike ja asjaomaseid äriühinguid innustatakse andma komisjonile läbirääkimiste vältel asjakohast teavet ja küsima temalt tuge, muu hulgas seoses eelneva hinnangu andmisega selle kohta, kas asjaomased valitsustevahelised kokkulepped on vastavuses ELi õigusaktide ja energiajulgeolekualaste prioriteetidega;
- tugevdatakse veelgi energiaühendust, mille eesmärk on laiendada ELi energiavaldkonna *acquis*'d laienemisprotsessis osalevatele riikidele ja ELi naabruses asuvatele riikidele, pidades silmas ELi tarnekindlusega seotud mureküsimusi;
- ELi ja liikmesriikide välispoliitika instrumente kasutatakse selleks, et edastada energiajulgeoleku valdkonnas järjekindlaid sõnumeid, eelkõige strateegilistele partneritele ja suurtele energiatarbijatele.

Euroopa Ülemkogu pöördub energiajulgeoleku teema juurde tagasi 2015. aastal, et hinnata tehtud edusamme.

Juhtimine

6. Euroopa Ülemkogu leppis kokku, et arendatakse välja ilma igasuguse ebavajaliku halduskoormuseta usaldusväärne ja läbipaistev juhtimissüsteem, mille eesmärk on tagada, et EL täidab oma energiapoliitika eesmärgid, kusjuures liikmesriikide jaoks nähakse ette vajalik paindlikkus ja austatakse täiel määral nende vabadust oma energiaallikate jaotuse kindlaksmääramisel. Nimetatud juhtimissüsteem:
 - 6.1 tugineb olemasolevatele elementidele, nagu riiklikud kliimaprogrammid ning riiklikud taastuvenergia ja energiatõhususe kavad. Erinevaid kavandamise ja aruandlusega seotud tegevusi ühtlustatakse ja need koondatakse;

- 6.2 tugevdab tarbijate rolli ja õigusi, tagab investorite jaoks suurema läbipaistvuse ja prognoositavuse, muu hulgas taskukohase, ohutu, konkurentsivõimelise, kindla ja säästva energiasüsteemi seisukohalt keskse tähtsusega näitajate süstemaatilise seire kaudu;
- 6.3 hõlbustab riiklike energiapoliitikate koordineerimist ja toetab liikmesriikidevahelist piirkondlikku koostööd.

Euroopa Ülemkogu tuletab meelde oma eesmärgi luua energialiit, mis tagaks taskukohase, kindla ja säästva energia, nagu on sätestatud ülemkogu poolt vastu võetud strateegilises tegevuskavas, ning jälgib regulaarselt selle eesmärgi elluviimist.

II. MAJANDUSKÜSIMUSED

7. Majanduse ja tööhõive olukord on meie jaoks jätkuvalt kõige olulisem prioriteet. Hiljutised makromajanduslikud arengusuundumused on pettumust valmistavad: SKP kasv on olnud vähene ja töötus on endiselt püsinud väga kõrgel tasemel suuremas osas Euroopas ning inflatsioon on olnud erakordselt madal. Seetõttu on hädavajalik kiiresti rakendada meetmed, mille eesmärk on luua töökohti ning edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, samuti meetmed, mille eesmärk on Euroopa Liidu kodanike kaasamine ja kaitsmine, nagu on esitatud dokumendis „Liidu strateegiline tegevuskava muutuste aegadel”. Peamised eeldused investeeringuteks on struktuurireformid ja riigi rahanduse usaldusväärsus. Selleks kutsus Euroopa Ülemkogu komisjoni, nõukogu ja liikmesriike üles töötama nende suuniste alusel viivitamata välja konkreetsed poliitikameetmed.

8. Selleks et sillutada teed tugeva ja jätkusuutliku majanduse elavnemise suunas, on Euroopal vaja investeerida oma tulevikku. Praeguste investeeringute madal tase vähendab kasvupotentsiaali tulevikus. Euroopa Ülemkogu toetab ametisse asuva komisjoni kavatsust käivitada algatus mobiliseerida ajavahemikul 2015–2017 avaliku ja erasektori allikatest 300 miljardit eurot täiendavaid investeeringuid. Meil on vaja soodustada olemasolevate ja eraldatud ELi vahendite täielikku kasutamist. Euroopa Ülemkogu tervitas komisjoni ja Euroopa Investeerimispannga juhitud rakkerühma loomist, mille eesmärk on määrata kindlaks konkreetsed investeerimist soodustavad meetmed, sealhulgas valmistada ette rida potentsiaalselt elujõulisi üleeuroopalise tähtsusega projekte, mis tuleks viia ellu lühikeses ja keskpikas perspektiivis. Ülemkogu palus komisjonil ja nõukogul tihedas koostöös eelkõige EIPga seda investeerimisalgatust viivitamata edasi arendada ning anda Euroopa Ülemkogule detsembris selle kohta aru.
9. Edusammud pangandusliidu loomise suunas on aidanud kaasa finantsturutingimuste märkimisväärsele paranemisele. Vastupidav, hea järelevalvega ja hästi reguleeritud Euroopa pangandussüsteem aitab toetada majanduse elavnemist. Sellega seoses tervitas Euroopa Ülemkogu ühtse järelevalvemehhanismi käivitamist 4. novembril 2014.

III. MUUD KÜSIMUSED

Ebola viirus

10. Euroopa Ülemkogu on sügavalt mures Ebola viiruse jätkuva leviku pärast Lääne-Aafrikas ning selle pärast, et aina rohkem inimesi sellesse nakatub ja selle tagajärjel sureb. Ülemkogu tunnustas mõjutatud riikide valitsuste ja valitsusväliste organisatsioonide tehtud tööd sellele enneolematule tervishoiualasele väljakutsele reageerimisel. Euroopa Ülemkogu väljendas ka suurt tunnustust tervishoiutöötajatele nende ennastsalgava pühendumise eest kriisiolukorras ning nende vaprust ja professionaalsust eest.

11. Euroopa Liit ja selle liikmesriigid, olles ühendanud oma jõud ÜRO, piirkondlike organisatsioonide ja teiste peamiste partneritega, on olnud hädaolukorrale reageerimiseks tehtavate rahvusvaheliste jõupingutuste eestvedajaks, aidates suurendada suutlikkust sellistes olulistest valdkondades nagu ekspertide saatmine, Ebola viiruse testimiseks sobivad mobiilsed laborid, ravikeskused ning õhu- ja meretransport osana ELi laiaulatuslikust reageerimisest. Rahastamine Euroopa Liidult ja selle liikmesriikidelt on praeguseks küündinud üle 600 miljoni euro. Hiljutisel välisasjade nõukogu istungil ja ELi tervishoiuministrite kohtumisel määrati täpsemalt kindlaks ELi meetmed, ning Euroopa Ülemkogu kutsus tungivalt üles asjaomaseid järeldusi kiiresti rakendama.
12. Praeguse arengu ohjamiseks on vaja pidevat, koordineeritud ja jõulisemat reageerimist. Kohapeal tõhusamaks reageerimiseks on vaja täiendavat abi, eriti arstiabi ja meditsiiniseadmete osas, samuti on vaja tugevdada kontrolli riikide territooriumilt lahkumise punktides. Euroopa Ülemkogu tervitas liikmesriikide võetud kohustusi suurendada finantsabi, millega rahastamise kogusummaks kujuneb 1 miljard eurot. Ühtlasi võtsid liikmesriigid kohustuse suurendada meditsiini- ja tugitöötajate lähetamist piirkonda. Samuti leppisid liikmesriigid ja komisjon kokku tagada rahvusvahelistele tervishoiutöötajatele olemasolevate vahendite piires asjakohane ravi, mida nad vajavad, sealhulgas võimaldada neile meditsiinilist evakuatsiooni. Lisaks sellele on esmatähtis kasutada vabatahtlike tervishoiuekspertide lähetamiseks teabevõrgustikuna Euroopa hädaolukordadele reageerimise keskust.
13. Epideemia ulatus ei ohusta üksnes mõjutatud riikide majandust ja stabiilsust, vaid ka kogu piirkonda tervikuna. Euroopa Ülemkogu kutsus kõrget esindajat ja komisjoni üles töötama välja meetmete paketi, milles käsitletakse Lääne-Aafrikas leviva Ebola viiruse põhjustatud kriisi laiemat poliitilist, julgeolekualast ja majanduslikku mõju.
14. Kõige tõhusam viis mujal tõsise haiguspuhangu tekkimise ärahoidmiseks on aidata Lääne-Aafrikal kriisiga toime tulla. Võttes arvesse esimesi kinnitust leidnud Ebola viirusesse nakatumise juhte Euroopas, on samas väga oluline Euroopa Liidu valmisolek ning edasine töö Euroopa Liidu riikide ja nende kodanike kaitsmiseks, eelkõige ettevaatusabinõud nakatumise ohu vähendamiseks, sealhulgas koordineeritud ennetusmeetmed ELis, nagu teabe ja parimate tavade vahetamine, tervishoiutöötajate koolitamine ja vajaduse korral kontroll riikide territooriumile sisenemise punktides.

15. Selleks et veelgi tugevdada ELi suutlikkust reageerida Ebola viirusele, on EL nimetanud tulevase voliniku Christos Stylianidese ELi Ebola viiruse koordinaatoriks. Saades abi Euroopa hädaolukordadele reageerimise keskuselt, töötab ta koos ELi institutsioonide, liikmesriikide, ÜRO ning muude rahvusvaheliste organisatsioonide ja sidusrühmadega.
16. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni presidenti ja kõrget esindajat üles esitama ülemkogu järgmisel kohtumisel aruande Ebola viiruse põhjustatud kriisile reageerimiseks võetud meetmete kohta.

Ukraina

17. Tuletades meelde oma 30. augusti järeldusi, tervitas Euroopa Ülemkogu 5. septembri Minski protokoll ja 19. septembri Minski memorandumit kui sammu kriisile püsiva poliitilise lahenduse leidmise suunas, mis peab põhinema Ukraina sõltumatuse, suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse austamisel. Ülemkogu ootab osapooltelt täielikku pühendumist ja kõigi Minski dokumentide alusel võetud kohustuste kiiret täitmist, eelkõige relvarahu täielikku rakendamist, põhjaliku piirikontrolli kehtestamist ning Donetskis ja Luganski piirkonnas ennetähtaegsete valimiste korraldamist kooskõlas Ukraina õigusaktidega. Ülemkogu leiab, et nn presidendi- ja parlamendivalimiste korraldamine, mida nõuavad isehakanud ametivõimud, oleks vastuolus Minski protokoll teksti ja mõttega ning neid valimisi ei tunnustataks. Euroopa Ülemkogu kordab oma üleskutset tagada viivitamatu, ohutu ja piiranguteta juurdepääs MH17 allakukkumise kohale.
18. Euroopa Liit eeldab, et Venemaa Föderatsioon austab Ukraina riiklikku suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust ning aitab kaasa poliitilise stabiilsuse saavutamisele ja majanduse taastumisele Ukrainas. Euroopa Ülemkogu kordab, et ta ei tunnista Krimmi ebaseaduslikku annekteerimist. Venemaa Föderatsioon peaks võtma endale vastutuse Minski kokkulepete täieliku rakendamise eest. Eelkõige peaksid Venemaa ametivõimud hoidma ära igasuguse sõjaväelaste, relvade või võitlejate liikumise oma territooriumilt Ukrainasse. Venemaa ametivõimud peaksid kasutama oma mõju selle tagamiseks, et separatistid täidavad heas usus Minskis võetud kohustusi. Venemaa Föderatsioon peaks samuti toetama OSCE kontrollialaseid jõupingutusi.

19. Euroopa Liit ja selle liikmesriigid on jätkuvalt täielikult pühendunud Ukraina kriisile poliitilise lahenduse leidmise toetamisele, sealhulgas OSCE järelevalvesuutlikkuse tõhustamise, oma humanitaarabi suurendamise ning Ukrainale tema reformiprotsessis, eelkõige detsentraliseerimise ja rahvusvähemustesse kuuluvate isikute õiguste kaitse valdkonnas, innustuse ja toetuse andmise kaudu. Euroopa Ülemkogu tervitas assotsieerimislepingu peatset esialgset kohaldama hakkamist. Ülemkogu rõhutas, kuivõrd tähtis on, et Venemaa Föderatsioon, Ukraina ja Euroopa Liit peavad rangelt kinni 12. septembri ministrite ühisavalduses antud lubadustest.
20. Oodates 26. oktoobril toimuvaid parlamendivalimisi, kordab Euroopa Ülemkogu taas oma soovi toetada Ukrainat poliitilise ja majandusreformi tegemisel muu hulgas energeetikasektoris, lähtudes assotsieerimislepingus kummagi poole võetud kohustustest.
21. Euroopa Ülemkogu tunnustas Ukraina energiakriisi lahendamisel tehtud edusamme. Ülemkogu jääb ootama Venemaa Föderatsiooni, Ukraina ja Euroopa Komisjoni vahel käimasolevate kolmepoolsete läbirääkimistega lõpule jõudmist.
22. Euroopa Ülemkogu tuletas meelde ELi varasemaid otsuseid piiravate meetmete kohta. Ülemkogu jätkab Ukraina olukorra jälgimist, et anda vajaduse korral uusi tegutsemisviise.

Moldova Vabariik

23. Euroopa Ülemkogu jääb ootama Moldova Vabariigis 30. novembril toimuvaid parlamendivalimisi kui järgmist suurt sammu Moldova liikumisel Euroopa suunas pärast hiljutist assotsieerimislepingu esialgset kohaldama hakkamist. Ülemkogu loodab, et eelseisvad parlamendivalimised on vabad ja ausad, ning soovib Moldova ametivõimudel teha tihedat koostööd rahvusvaheliste valimisvaatlejatega. Sellega seoses peaksid kõik poliitilised jõud viima läbi avatud ja ausad valimiskampaaniad.

Küpros

24. Euroopa Ülemkogu väljendas suurt muret pingete taastekkimise pärast Vahemere idaosas ja kutsus Türgit tungivalt üles ilmutama vaoshoitust ja austama Küprose suveräänsust oma territoriaalmere üle ning Küprose suveräänsed õigusi oma majandusvööndis. Euroopa Ülemkogu tuletas meelde Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide 21. septembri 2005. aasta deklaratsiooni, sealhulgas seda, et kõikide liikmesriikide tunnustamine on ühinemisprotsessi vajalik element. Valitsevas olukorras pidas Euroopa Ülemkogu tähtsamaks kui eales varem tagada positiivne õhkkond, et läbirääkimised Küprose küsimuse tervikliku lahenduse üle saaksid jätkuda.

Euroopa Liidu Aadria ja Joonia mere piirkonna strateegia

25. Euroopa Ülemkogu kinnitas Euroopa Liidu Aadria ja Joonia mere piirkonna strateegia ja kutsus kõiki asjakohaseid osalejaid üles seda viivitamata rakendama, nagu on välja toodud nõukogu 29. septembri 2014. aasta järeldustes.

Institutsioonilised küsimused

26. Euroopa Ülemkogu võttis vastu otsuse Euroopa Komisjoni ametisse nimetamise kohta.
-